

Siveellisyys ja uskonto

Siveellisyys ei ole uskonnon tuotetta, eli määrättyjen uskonnollisten käskyjen nuodattamisesta johtuvaa. Kokemus on osoittanut, että uskonnollisimmat aikakaudet ja kansakunnat eivät ole olleet kaikkein siveellisempiä. Päinvastoin on uskonnollisella kiihkoilulla niin paljon laiminlyömisestä syntyä ja myöskin tekosyntejä vastustavanaan, että sen rinnalla kaikki muut historian kertomat rikheet jäävät vallan mitättömiksi. On totta, että niissä maissa, missä kirkko mielimmäin vallitsee, eikä mitään ajatusvapautta suvaita, siveellisyystaso on paljon alhaisempi, kuin niissä maissa, joissa valistus on voitokkaan lippunsa kohottanut. Tiedämme myös, että Buddhan ja Konfustsen jumalankielteisissä uskontojärjestelmissä opetettiin puhtaina ja värentämättöminä siveyttä, vaikka niissä ei jumalaa tunnustettu, sillä uskomattomuus ei suinkaan ole samaa kuin siveetömyys. Sensijaan uskonto ja siveetömyys useinkin käyvät käsikädessä. Niin on laita varsinkin sellaisissa maissa, missä papillinen synninpäästö keventää rikollisen kuormaa, kun taas jumalankielteiset ja uskomattomat ovat mitä siveellisempiä ihmisiä. Kuinka monet muinaisajan filosofit olivatkaan uskomattomia minkäänlaiseen kuoleman jälestä saatavaan palkintoon. Ja kuitenkin opetuksissansa kehittivät sellaisia siveysohjeita, että ne ovat herättäneet niin omien aikalaistensa kuin myöskin jälkimaailman ihmetelyä.

Niin sanottu "siveellinen tunne" perustuu niihin yhteiskunnallisiin vaistoihin eli tapoihin, joita kukin ihmisyyteissä keskuudessaan kehittää ja on pakotettu kehittämään, ellei tahdo hukkaa omaan kykenemättömyyteensä. Siveellisyys on siis syntynyt seurallisuudesta eli yhdyselämän vaatimuksista ja muuttuu sen mukaan kuin jonkun yhdyskunnan erinäiset aatteet tai tarpeet muuttuvat. Niinpä kuleksiva raakalainen pitää kiitettävänä tekona isänsä tappamista, mutta sivistyneen mielestä se on kauhein kaikista rikoksista. Koska ihminen on pohjaltaan seurusteleva olenno eikä ilman yhteiskuntaa voi elää joko ensinkään tahi muutoin kuin saalistavana petona, on helppo käsittää, että yhdyskunnallinen elämä toisten kanssa on itselukkekin asettanut keskinäisiä velvollisuuksia, jotka aikain kuluessa ovat kehittyneet määrättyiksi siveyssäännöiksi. Alkuperäisin yhdyseläntö on perhe, josta siten on kehittynyt heimokunta ja vihdoin kansalliselämä.

Niinollen on siveellisyys paljon vanhempi kuin uskonto, joka tyydyttää vain yksilöllistä tarvetta, kun sitävastoin siveellisyys on yhteiskunnallinen vaatimus, jolla on täytyntynyt olla jo itunsa seurallisen yhdyseläntön varhaisimmassa alussa. On siis päivänselvää, että siveellisyys ei ole voinut johtua uskonnosta, vaan on siitä täydelleen riippumaton. Vasta verrattain myöhäisellä aikakaudella se on sidottu uskonnon yhteyteen, eikä suinkaan voitoksi siveydelle. Vastaväitteistä huolimatta on asianlaita siten, että uskonto on haitaksi siveydelle, koska uskonto itsellensä asettaa itsekkyyden eli omanvoiton pyyntiin perustuvan päämäärän, kun taas puhtaalla siveydellä on tai pitäisi olla palkintonsa omassa itsessään, sillä tavoin että se palvelemalla koko yhteiskunnan yleisiä tarkoituksia samalla hyödyttää sen jäsenenä olevaa

yksilöäkin. Uskonollisten laitosten alkuperäinen tarkoitus, kuten E. Bournoif uskontojen historiassa on mainiosti todistanut, ei ollut tehdä ihmisiä siveellisiksi tai hyväiksi, vaan ainoastaan tarjota vaatimaton vahvistus esipolvien keksimille metafysiisille eli yliaistillisille aatteille.

Pitkiä aikoja kului, ennenkuin eri kirkkokunnat säätivät määrättyjä elämänohjeita jäsenilleen. Samoin ovat E. B. Tylorin kansantieteelliset tutkimukset osoittaneet, ettei raakalaisten siveyskäsitteet missään milloinkaan perustu uskontoon ja että uskonnon ja siveyden välinen suhde heidän keskuudessaan tavallisesti on perin heikko ja ainoastaan verraten vähästä merkityksestä. Missä siveellisyyttä ja uskontoa lieneekin löytynyt, molemmilla alkuaan on ollut oma riippumaton alueensa. Uskontojen historiassa esiintyy lähimmäistä kohtaan olevien velvollisuuksien teoittaminen vasta hyvin paljoa myöhäisemmällä asteella kuin jumalien tahdon tai käskyjen täyttämisen vaatiminen. Tylorin päätelmien mukaan ne ihmisten keskinäisiä suhteita määrittelevät tavat ja säännöt, jotka aiheutuvat yhteiskunnallisten voimien järjestelmällisestä vaikutuksesta, ovat omantakeisen siveellisyyden varhaisimpia alkuna, ja vasta korkeammalla siveysasteella kävi uskonnon vaikutus siveyteen mahdolliseksi ja huomattavaksi.

Kaikesta tästä ylen selvästi ilmenee, että tavat, vaan ei uskonto ovat alkuaan synnyttäneet siveellisyyden. Oikeastaan pyrkii näyttämään siltä, että uskonto on kaikkina aikoina pikemmin ehkäissyt kuin edistänyt siveyttä, ja että tavat ovat sitä lujemmin juurtuneet ja olleet sitä voimakkaammat, mitä enemmän uskonto on ollut syrjäytettyä ja kuta enemmän yksilöllä on ollut toivoa päästä synneistään suosittelemalla kirkkoa ja papia. Sen ohessa uskonto vahingoittaa siveyttä ja yleistä ihmisrakkautta, yllyttämällä oppiensa ja uskonnokappaleidensa eroavaisuuksilla ihmisiä toinontoisensa kimppuun siten elättäen ja vireillä pitäen ihmisluontoon huonompia taipumuksia. Lopuksi ei ole unhoitettava, että uskonopin asettamat siveyssäännöt enimmäkseen ovat ihmisluontoa vastaan ja siis kerrassaan epäkäytännöllisiä.

Onhan ilmeistä, kuten jo pappi Meslier sangen todenmukaisesti selittää, että minkä hyvänsä uskonnon, vaikkapa esim. kristinuskon tarkka noudattaminen veisi kansat perikaton ja katkoi yhteiskunnalliset siteet, koska maallisten tarkoitusten harrastaminen kertakaikkiaan ei sovi kristityn huolenpitoon sielunsa pelastuksesta. Sitäpaitsi jokainenkin pitää luonnollisena asiana ettei noita käskyjä ole otettava täydestä todesta. "Vaiketa taitaisi olla löytää hoviheraa, joka pelkäisi jumalan vihaa enemmän kuin maallisen hallitsijansa epäsuosiota. Eläke, arvoniimi, ritaritähdi saavat kyllä helvetin vaivat ja taivaallisen hovin ilot unohtumaan. Naisen hyväilyt ovat joka aika tehonneet paremmin kuin jumalan uhkaukset. Pila, iiva, piatosana vaikuttavat mailmanmieheen syvällisemmin kuin kaikki hänen uskontonsa varoitukset."

Siispä ei hyvien tekojen alkusyytä ole etsittävä jumalaa tahi kuolematon sensukuisista aatteista, vaan siitä yksilön vakaumuksesta, että hänen velvollisuutensa on tehdä sillä tavalla minkä yhteiskuntansa — se on: se

LIIKKEENHOITAJAN NURKKA

Toverittaren lukijoille ja asiamiehille

Kesän kuumuudesta huolimatta ovat Toverittaren ystävät, lukijat ja asiamiehet pitäneet lukuisia neuvotteluja Toverittaren eduksi, koskapa viime viikolla tuli runsaammin UUSIAKIN TILAUKSIA kuin usealla edellisellä viikolla. Kun sellaista toimintaa jatkuu, niin ei ole puhuttakaan Toverittaren tilaajamäärän laskeutumisesta, mutta nopeassa tahdissa lisääntyminen vaan!

Toveritar onkin lehti, joka ei unnaile lukijakuntaansa eikä maailman työväenliikettä vastaan, kuten porvarilehdet ja niiden apurit tekevät. Toveritar esittää selvätajuisesti naisten toiminnan sosialistisessa liikkeessä, sekä käsittelee naisten asemaa kodissa ja työmarkkinoilla. Toverittaren palstoilla on paljon kaunokirjallisia kirjoituksia ja runoja sekä rikassisältöinen lasten ja kodin osasto. Nämä ovat tekijöitä, jotka tekevät Toverittaren verrattomaksi naisten äänenkannattajaksi.

Ylläesitetyt ovat vain koruttomia totuuksia, jotka asiamiestemme tulee aina pitää mielessään silloin kuin ollaan Toverittarelle tilauksia hankkimassa. Pitäkäämme päämääränämme—TOVERITAR VIITEENTOISTA TUHANTEEN! "YLÖS HELVETISTA" on nyt jo hyvällä alulla menossa. Lukijat, pitäkää mielessänne, että tilauksenne ei pääse katkeamaan tämän romaanin ajalla, sillä se olisi korvaamaton vahinko itsellenne.

Toverituudella, TOVERITTAREN LEVITYSOSASTO.

kaikkien keskinäistä hyvinvointia tarpeen täytyy astua uskonnon tilalle; koittava yhteisö, johon hän kuuluu usko kaikkeudessa vallitsevaan luonnostaan ja leimaa hyväksi ja edulliseksi. Vielä, yksilö menettelee oikein oman hyötynsä vuoksi, oman etunsa, hyvän maineensa, yhteiskunnallisen asemansa takia, taikka taas sentähden että hänellä on lain ja rangaistuksen pelko silmänsä edessä. Kuta parempi ja säännöstely yhteiskunta on, jossa yksilö elää, sitä harvempi on hänen oma halunsa viettää kunnollista ja siveellistä elämää. Täähän tulee lisäksi se siveellinen vaisto eli luontainen taipumus siveellisyyteen, tuo jonkunlainen siveellinen olemystyö, minkä kukin yksilö perii sellaisilta vanhemmilta ja esipolvilta, jotka ovat pitkät ajat eläneet enemmän tai vähemmän säännöllisissä yhteiskunnallisissa tahi valtiollisissa oloissa. Kun tähän lisätään kasvatuksen, tottumuksen ja esimerkin voimakas vaikutus, niin meillä on kaikki siveellisen käyttäytymisen edellytykset, tarvitematta turvaotua mihinkään syntyperäiseen siveyslakiin tahi kirkon ja uskonnon tarjoamiin armonvälkkappaleihin tai kunniakrounuihin. Mitä hyötystä sitten on tuosta ijanikuisesta ulkokullatusta uskonsa vaikutuksesta ja semmoisten opinkappalten tunnustamisesta, jotka sovitavat järjettä vastaan, eivätkä ole tarpeellisia, eipä edes edullisiakaan siveydelle ja hyville tavoille. Että jumalanpelko ei edistä siveellisyyttä, sen meille mitä selveimmästi osoittaa se aikakausi joka uhkui jumalanpelkoa yhtäältä ja kaikkia siveetömyyden kauhujia toisaalta, jota nimitämme keskiajaksi. Päinvastoin seuraa siveyden tapojen hienostumista, yhteiskuntaolojen parantumista ja yleisten elämäntapojen jalostumista. Siitä syystä meidän nykyajan ihmisten täytyy etsiä siveellisyyden perusteita kokonaan muualta kuin haaveellisesta, epäkäytännöllisestä ja syrjäyn syystä uskosta ylluonnollisiin, luonnosta riippumattomiin asioihin. Tiet-

teen täytyy astua uskonnon tilalle; koittava yhteisö, johon hän kuuluu usko kaikkeudessa vallitsevaan luonnostaan ja leimaa hyväksi ja edulliseksi. Vielä, yksilö menettelee oikein oman hyötynsä vuoksi, oman etunsa, hyvän maineensa, yhteiskunnallisen asemansa takia, taikka taas sentähden että hänellä on lain ja rangaistuksen pelko silmänsä edessä. Kuta parempi ja säännöstely yhteiskunta on, jossa yksilö elää, sitä harvempi on hänen oma halunsa viettää kunnollista ja siveellistä elämää. Täähän tulee lisäksi se siveellinen vaisto eli luontainen taipumus siveellisyyteen, tuo jonkunlainen siveellinen olemystyö, minkä kukin yksilö perii sellaisilta vanhemmilta ja esipolvilta, jotka ovat pitkät ajat eläneet enemmän tai vähemmän säännöllisissä yhteiskunnallisissa tahi valtiollisissa oloissa. Kun tähän lisätään kasvatuksen, tottumuksen ja esimerkin voimakas vaikutus, niin meillä on kaikki siveellisen käyttäytymisen edellytykset, tarvitematta turvaotua mihinkään syntyperäiseen siveyslakiin tahi kirkon ja uskonnon tarjoamiin armonvälkkappaleihin tai kunniakrounuihin. Mitä hyötystä sitten on tuosta ijanikuisesta ulkokullatusta uskonsa vaikutuksesta ja semmoisten opinkappalten tunnustamisesta, jotka sovitavat järjettä vastaan, eivätkä ole tarpeellisia, eipä edes edullisiakaan siveydelle ja hyville tavoille. Että jumalanpelko ei edistä siveellisyyttä, sen meille mitä selveimmästi osoittaa se aikakausi joka uhkui jumalanpelkoa yhtäältä ja kaikkia siveetömyyden kauhujia toisaalta, jota nimitämme keskiajaksi. Päinvastoin seuraa siveyden tapojen hienostumista, yhteiskuntaolojen parantumista ja yleisten elämäntapojen jalostumista. Siitä syystä meidän nykyajan ihmisten täytyy etsiä siveellisyyden perusteita kokonaan muualta kuin haaveellisesta, epäkäytännöllisestä ja syrjäyn syystä uskosta ylluonnollisiin, luonnosta riippumattomiin asioihin. Tiet-

Ludvig Buchner.

— Työmies ja työläisnainen! Sinulla on nyt valittavana kaksi tietä: toinen tietää kapitalismin orjuudessa elämistä ehkä ikuisiksi ajaksi, toinen tie, joka oman taistelusi kautta voit sinut kapitalismin taloudellisesta, henkisestä, kotiorjuudesta ja poliittisesta orjuudesta. Sinun omassa kädessäsi on valintasi.

Mailman vallankumoukselliset työmiehet ja työläisnaiset kutsuvat sinua sille tielle, joka johtaa mailman köyhälistön vapautteen kapitalismin orjuudesta. Kaikissa maissa työmiehet ja työläisnaiset ovat yhdeksi taistelunsa tunnussanaksi kirjoittaneet: työttömyydeksi, työstä eroitetuille, palkkain alennusta ja kallista aikaa vastaan on saatava tuotannon kontrolli teollisuuden. Sen puolesta he käyvät jo taistelua, taistelua, joka on jo kysynyt paljon uhreja. Mutta he käsittelevät, että elleivät kaikkea uhraa, eivät ho myöskään mitään voit!

Työmies ja työläisnainen! Sinun on nyt ratkaistava, astuko heidän kanssaan samalle taistelun tielle. Ratkaise se omalla toiminnallasi.

Uudista Toverittaren tilauksesi ajoissa, ettei keskeytystä tapahdu.